

European Election Database Historisk svakt for Sosialdemokraterna

Trond Kvamme

European Election Database (EED) er oppdatert med resultater fra det svenske riksdagsvalget. Valget ble gjennomført 19. september og viste en kraftig nedgang for Sosialdemokraterna (SAP), mens Moderaterna (M) og Sverigedemokraterna (SD) hadde en betydelig oppgang sammenlignet med resultatene fra 2006.

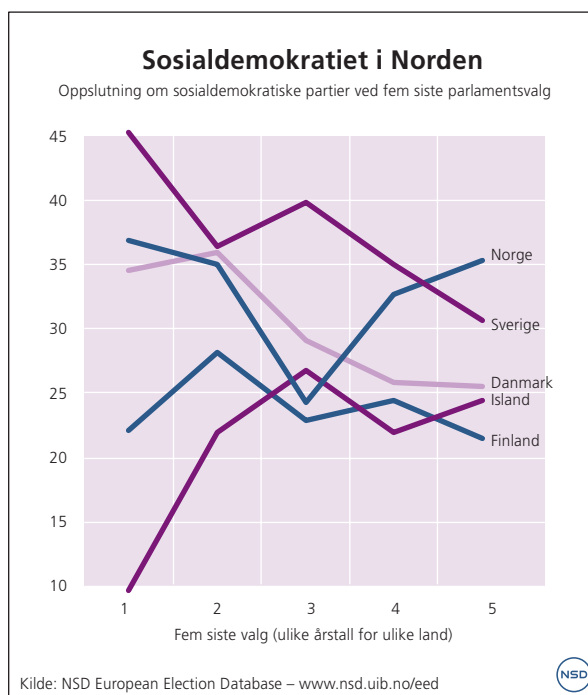
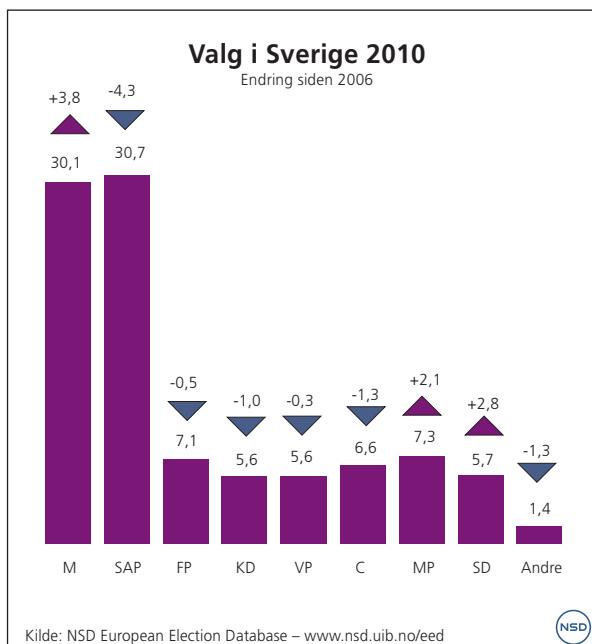
Når det gjelder den sosialdemokratiske nedgangen er den ikke ulik utviklingen i Danmark og Finland. I Norge og Island er derimot utviklingen for de sosialdemokratiske partier mer positiv.

Historisk svakt resultat for sosialdemokratene

Selv om SAP så vidt ble det største partiet med 30,7 prosent av stemmene, så er oppslutningen den svakeste siden 1914. Samtidig er det en nedgang på 4,3 prosentpoeng sammenlignet med resultatet fra forrige valg. Moderaterna (30,1 prosent) hadde på sin side en oppgang på 3,8 prosentpoeng. Det høyre-radikale SD fikk en oppslutning på 5,7 prosent (opp 2,8) og vant dermed for første gang representasjon i Riksdagen. I tillegg gjorde Miljöpartiet (MP) et godt valg med 7,3 prosent, opp 2,1 prosentpoeng. Folkepartiet (FP), Kristdemokraterna (KD), Vänsterpartiet (VP) og Centern (C) gikk svakt tilbake.

Gjenvalg for sentrum-høyre-alliansen

Resultatet innebærer at sentrum-høyre-alliansen som består av M, C, FP og KD, fortsetter i regjering. Det er første gang i etterkrigstiden at en ikke-sosialistisk regjering blir gjenvalgt. Det så lenge ut til at koalisjonen skulle få absolutt flertall i Riksdagen, men fintellingen viste at de samlet vant 173 av de totalt 349 setene.

Sosialdemokratisk nedgang i Norden?

Sammenligner vi resultatene for de sosialdemokratiske partier i de nordiske land ved de fem siste nasjonale parlamentsvalg, viser tallene en nedgang i Sverige, Danmark og Finland. I Sverige er nedgangen ved årets valg en fortsettelse av nedgangen i 2006, og siden brakvalget i 1994 har oppslutningen om SAP sunket med 14,6 prosentpoeng. Nedgang har det også vært i Danmark og Finland, selv om den ikke har vært like markant som i Sverige. I begge land opplevde de sosialdemokratiske partier en nedgang på 2000-tallet og de har vært uten regjeringsmakt hhv siden 2001 og 2007. Nye valg skal avholdes i 2011.

I Norge opplevde Arbeiderpartiet (AP) en kraftig nedgang ved valget i 2001. Selv om partiet mistet regjeringsmakten var det fortsatt det største partiet. AP vant tilbake makten ved valget i 2005 og har vært i regjering siden. Når det gjelder Island, så har det i motsetning til de øvrige nordiske land ikke vært tradisjon for et stort sosialdemokratisk parti. Først i 1999, gjennom en sammenslåing av flere mindre venstrepartier, fikk landet et slagkraftig sosialdemokratisk parti: Samfylkingin. Det ble det største partiet ved valget i 2009 og sitter nå i regjering.

European Election Database (EED)

EED publiserer valgdata fra europeiske land på regionalt og nasjonalt nivå. Databasen dekker perioden fra 1990 til i dag og inneholder resultater fra nasjonale parlamentsvalg, presidentvalg, valg til Europaparlamentet og EU-relaterte folkeavstemninger. Databasen gjengir resultater fra over 300 valg og folkeavstemninger i 31 land i Europa.

Nesstar 4.0 slippes i desember

Eirik Vestrheim

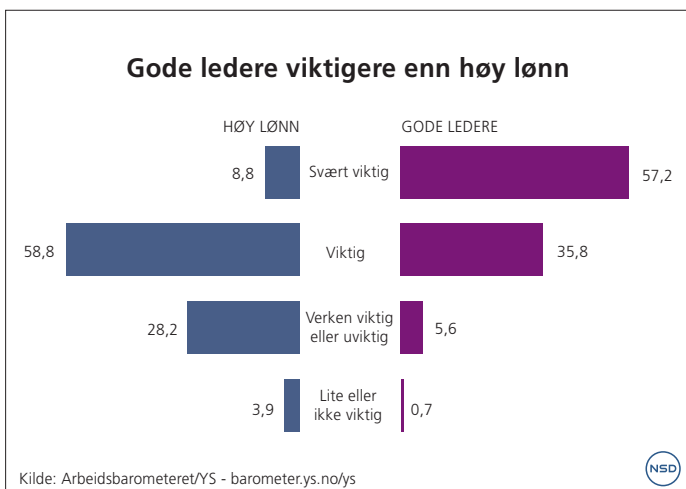
I desember slippes Nesstar 4.0 offisielt, men flere norske institusjoner har allerede tatt i bruk den nyeste teknologien. Det betyr at Nesstar 4.0 er velprøvd når den nå lanseres.

I løpet av 2010 har NSD fått flere norske Nesstar-brukere. Bare de siste to månedene har det blitt lansert to nye datatilbud.

Spørreundersøkelse fra arbeidslivet

Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund (YS) og Arbeidsforskningsinstituttet (AFI) har gått sammen om å kartlegge den yrkesaktive befolkningens oppfatninger av dagens arbeidsmarked og egen arbeidssituasjon. Prosjektet har fått tittelen 'Arbeidslivsbarometeret 2010', og sentrale deler av spørreundersøkelsen er nå lansert som en Nesstar-løsning tilpasset den grafiske profilen til YS.

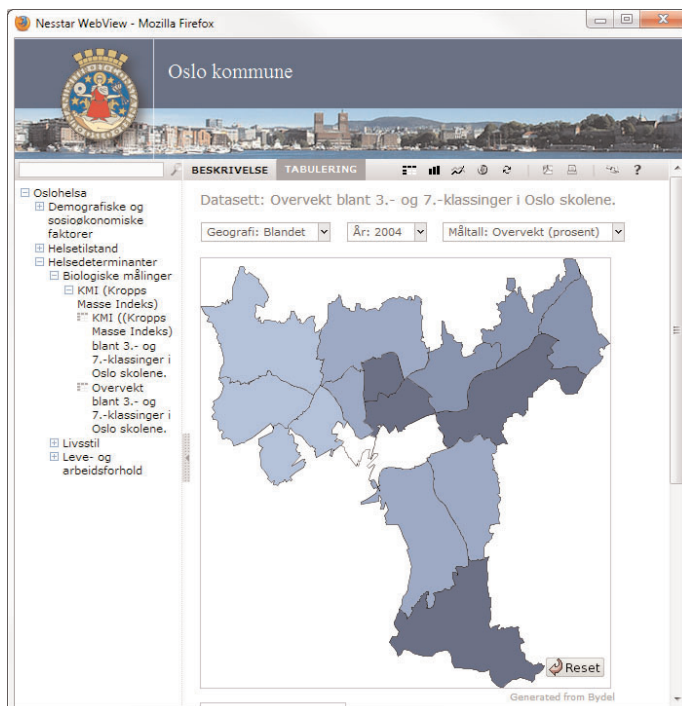
Tall hentet fra 'Arbeidslivsbarometeret' viser at det er flere norske arbeidstakere som mener det er 'svært viktig' med gode ledere enn med 'høy inntekt'. Du kan selv gå inn og studere tall fra 'Arbeidslivsbarometeret' til YS på barometer.ys.no/ys/.

Helsestatistikk fra Oslo kommune

Helse- og velferdsetaten i Oslo kommune har nylig publisert statistikk om helsetilstanden og faktorer som kan virke inn på helsen til befolkningen i Oslo. Databasen går under navnet 'Oslohelsa' og er nå lansert i en grafisk tilpasset Nesstar-løsning.

Kartleggingen av skolebarns vekt i Oslo fra 2004, viser at problemet med overvekt blant 3.- og 7.-klassinger er minst på Oslos vestkant. Best ut kommer bydelene Ullern, Vestre Aker og Frogner. Du kan studere denne og andre oversikter på oslohelsa.oslo.kommune.no.

Eksempel på hvordan Nesstar benyttes av Oslo kommune til å formidle helsestatistikk. Kartet viser fordelingen av overvektige barn i Oslos bydeler.

Nytt i Nesstar 4.0

Nesstar – NSDs programvaresystem for datapublisering og online analyse – har kommet i ny versjon med omfattende forbedringer og ny funksjonalitet. Nesstar gjør det enkelt å dokumentere en studie på flere språk uten å duplisere data. I tillegg kan kart og grafer fra den nye versjonen integreres i en hvilken som helst ordinær webside, for eksempel i en nettpubliseret artikkel. En annen vesentlig forbedring er at datadokumentasjonen i Nesstar nå blir indeksert av søkemotorer som Google.

En to-måneders prøveversjon av Nesstar 4.0 kan lastes ned fra nettsidene. Les mer om Nesstar 4.0 her: www.nesstar.no.

NSDs Kirkedatabase oppdatert

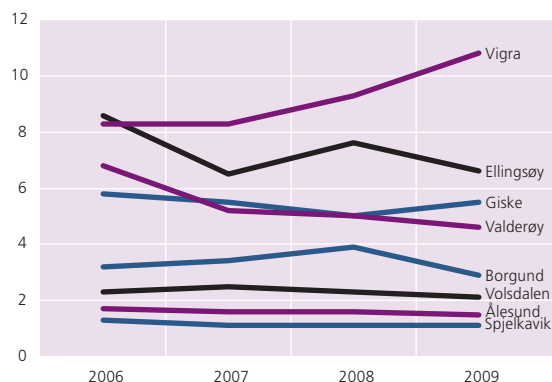
Kirkedatabasen er oppdatert med tall for 2009, både i tidsserier og årsfil. I tillegg er medlemstatistikk for 2006-2009 fra Den norske kirkes medlemsregister integrert både på sokne- og kommunenivå.

På nettsidene kan man ved hjelp av publiseringssystemet Nesstar utforske datamaterialet og for eksempel finne fram til gjennomsnittlig antall deltakere per gudstjeneste målt i prosent av medlemmene i Den norske kirke, slik grafen viser.

www.nsd.uib.no/kirkedata

Deltakelse i gudstjenester på søn- og helligdager

Prosent av medlemmene som deltok

Kilde: NSDs Kirkedatabase

NSD

Fleire publikasjonspoeng og doktorgrader Lars-Petter Jevnaker

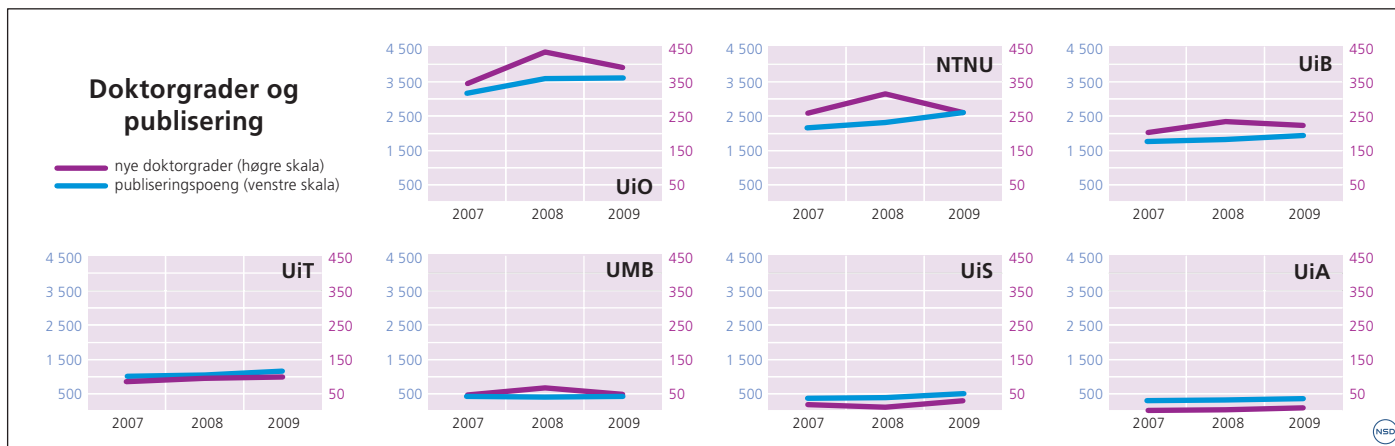
Universiteta har hatt ein vekst både når det gjeld publikasjonspoeng og talet på nye doktorgrader i perioden frå 2007 til 2009. Mykje tyder på at dess fleire kandidatar som kjem i mål med doktorgraden, dess fleire vitenskaplege artiklar vert akseptert og trykt.

I perioden frå 2008 til 2009 er det Universitetet i Stavanger (UiS) som har hatt størst prosentvis auke i publikasjonspoeng. UiS produserte 35 prosent fleire publikasjonspoeng i 2009 enn i 2008. I tillegg aukar UiS på doktorgradssida med ein vekst frå 12 doktorgrader i 2008 til 29 året etter, noko som tilsvarar ein vekst på heile 141,7 prosent. Universitetet i Oslo toppar likevel statistikken, saman med Norges teknisk naturvitenskapelige universitet og Universitetet i Bergen.

Sidan ei artikkelbasert doktoravhandling som hovudregel bør omfatta tre vitenskaplege artiklar der minst ein er publisert eller akseptert for publisering, kan mykje tyda på auken i publikasjonspoeng blant norske universitet heng saman med ein vekst i talet på doktorgrader.

Du kan sjølv gå inn og analysere datamaterialet frå Database for statistikk om høgre utdanning på NSD sine nettsider.

dbb.nsd.uib.no/

Norske spørreundersøkelser

Flest klager på grunnskolen

Jorun Jordheim Berntsen og Christer Mandal

Brukere av offentlige tjenester klager mest på grunnskolen og er minst fornøyde med NAV-ansattes kompetanse. Det viser tall fra del 2 av Direktoratet for forvaltning og IKTs (DIFIs) Innbyggerundersøkelse som nylig er publisert på NSDs hjemmesider.

DIFIs innbyggerundersøkelse

Del 2 av Innbyggerundersøkelsen er gjennomført i første halvår av 2010. Del 1 ble gjennomført i 2009 og omhandlet innbyggernes

generelle syn på offentlige tjenester, velferdsstaten og det å bo i Norge. Del 2 retter seg spesielt mot brukere som har personlig erfaring med de enkelte tjenestene.

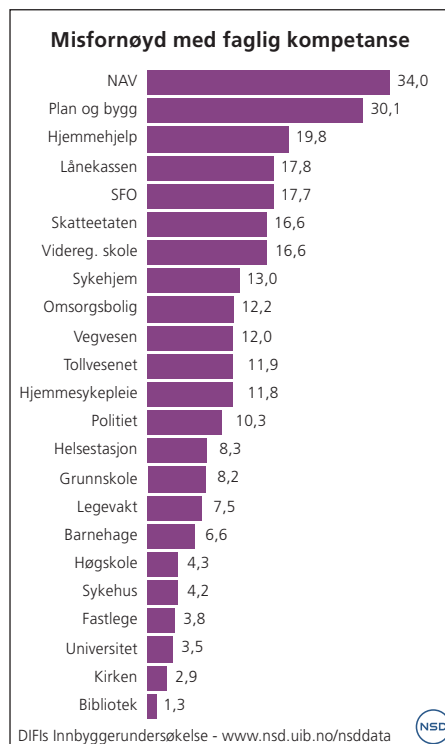
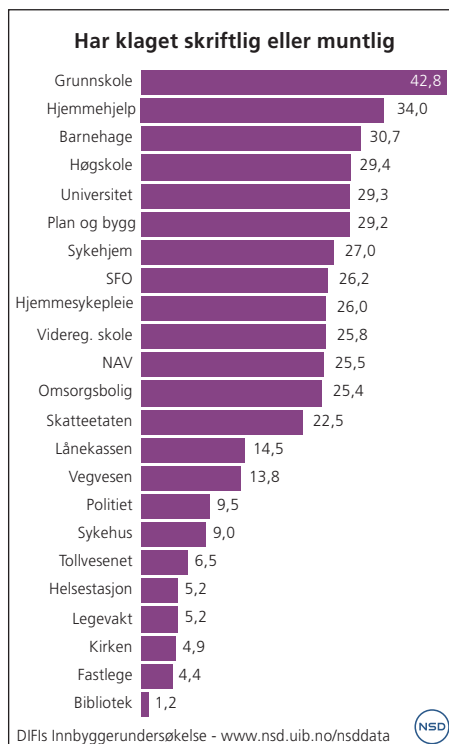
www.nsd.uib.no/nsddata

Flest klager på grunnskolen

På spørsmål om man har klaget skriftlig eller muntlig er det grunnskolen som kommer dårligst ut. Hele 43 % av brukerne har klaget på den obligatoriske skolen. Deretter følger hjemmehjelpstjenesten med 34 %, mens øvrige utdanningsinstitusjoner som barnehager, høyskoler og universiteter alle ligger på rundt 30 %. Til sammenlikning er det bare 1 % av brukerne som har klaget på bibliotekene. Det er også lite klager på fastlegene, kirken, helsestasjonene, legevakten og tollvesenet.

Misfornøyd med kompetansen til NAV-ansatte

I vurderingen av den faglige kompetansen hos de ansatte er det NAV som kommer dårligst ut, 34 % av NAVs brukere sier at de er misfornøyde. Blant Plan- og bygningsetatens brukere er 30 % misfornøyde, etterfulgt av hjemmehjelpstjenesten, Lånekassen og SFO. Biblioteket, kirken og ulike helsetjenester kommer igjen best ut i rangeringen. Andelen brukere som er misfornøyde med den faglige kompetansen hos bibliotekansatte, kirkeansatte og ansatte innenfor ulike helsetjenester som fastleger, sykehus og legevakt, er godt under 10 %.

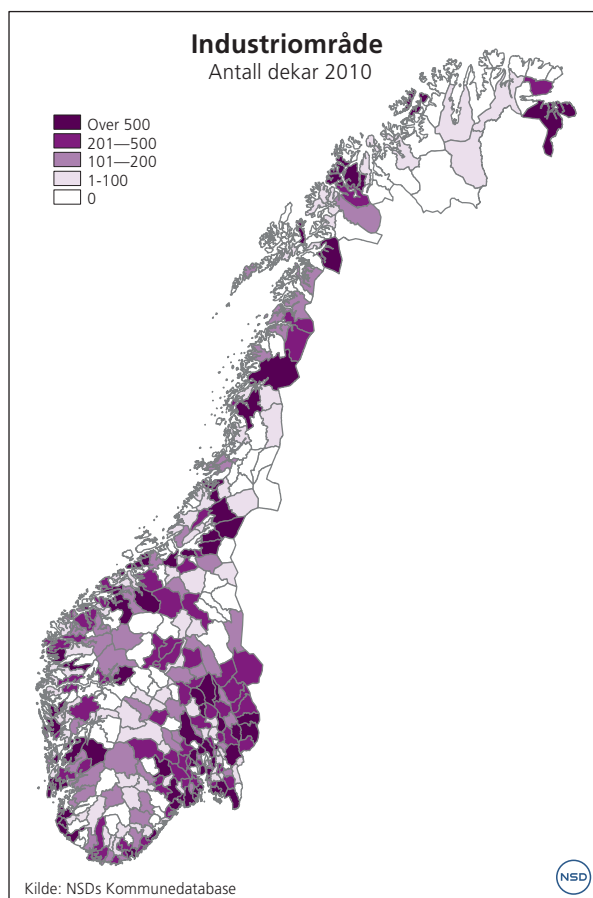

NSDs Kommunedatabase

Arealstatistikk fra Statens kartverk

Astrid Nilsen

NSDs Kommunedatabase er oppdatert med Statens kartverks arealberegninger pr. 1. april 2010 for alle landets kommuner. Kun fastlands-Norge er beregnet. Det er produsert tall både for land- og sjøareal. Kommunenes yttergrense mot hav strekker seg ut til territorialgrensen. Kartet over størrelse på industriområder i kommunene viser fastlandsgrensene. Den nye arealstatistikken for ulike arealtyper er basert på den topografiske databasen N50 Kartdata fra Statens kartverk for 2010.

Industriområde er et område som er bebygd eller ubebygd og benyttet til industriformål. Det omfatter også anlegg for vannforsyning, avfallshåndtering og rensing, samt kraftstasjon, transformatorstasjon og lignende. Hovedregelen er at industriområder skal være større enn 15 000 kvadratmeter og bredere enn 100 meter. Minstemålet kan fravikes der dette anses som viktig. Flere små industriområder kan være slått sammen til større flater der dette har vært naturlig.

Statistikken gir følgende arealkategorier: Totalt areal inkludert territorialfarvann, fastland og øyer, havflate (territorialfarvann), åpent område, snø, is og bre, innsjø, elv med tørffall, myr, skog, dyrket mark, by- og tettbebyggelse, industri og annet.

nsd.uib.no/kdb

ESS EduNet

Syn på innvandring i Europa

Atle Jåstad

I åtte av landa som tok del i European Social Survey vart haldningane til innvandring meir positive frå 2002 til 2006. I dei resterande ni landa, vart motstanden mot innvandring større.

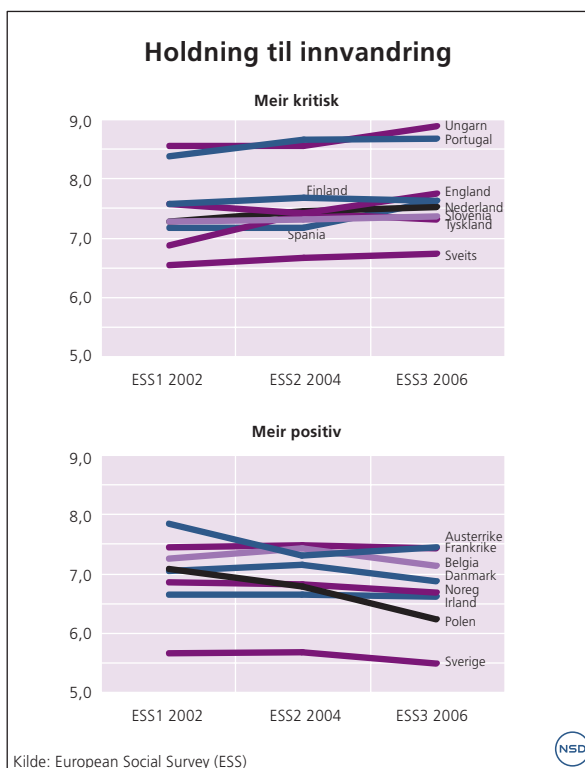
Lærenettstaden ESS EduNet er nyss oppdatert med to nye arbeidsopplegg: Eitt som går i djupna med temaet vektning, og eitt som viser korleis ein kan nytta data frå fleire ESS-rundar til å finna ut korleis synet på innvandring varierer mellom landa i Europa, og korleis haldningane har utvikla seg på byrjinga av 2000-talet.

I arbeidsopplegget om innvandring, blir lesaren teken med gjennom heile forskingsprosessen: Frå dei fyrste teoretiske ideane via dei ulike praktiske stega fram mot dei ferdige tabellane med mogelege tolkingar. Ei av oppgåvene går ut på å laga eit mål på "haldning til innvandring", og deretter å nytta dette til å studera variasjon og utvikling.

Figuren syner gjennomsnittet for dette målet for kvart land ved kvar ESS-runde. Låg verdi indikerer eit positivt syn på innvandring, medan høg verdi indikerer eit meir kritisk syn på innvandring.

Lærenettstaden ESS EduNet siktar mot å gjera vegen frå teori til empiri så kort som råd. Arbeidsopplegga handsamar ulike teoretiske eller metodiske problem, og desse problema blir undersøkt med data frå dei ulike rundane av European Social Survey. Data kan utforskast og analyserast direkte i nettlesaren, men arbeidsopplegga skildrar også meir kompliserte prosedyrar som inneber at data må lastast ned og analyserast lokalt.

essedunet.nsd.uib.no

Norsk samfunns-
vitenskapelig
datatjeneste AS

Redaksjon:

Bjørn Henriksen (ansv.red.)

Vigdís Kvalheim (redaktør)

Bjarne Øymyr (grafikk)

Anne M. Dueland

Kjersti Håvardstun

Eirik Vestrheim

Design: Crnic Design

Trykk: Molvik grafisk AS

Hovedkontor:

NSD

Harald Hårfagres gate 29

5007 BERGEN

Telefon: 55 58 21 17

Telefax: 55 58 96 50

nsd@nsd.uib.no

www.nsd.uib.no

Avdelingskontorer:

NSD - Universitetet i Oslo

NSD - NTNU

NSD - Universitetet i Tromsø